

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Deutersestraat 20 te Cromvoirt in de gemeente Vught

Opdrachtgever	Caravancentrum Cromvoirt Deutersestraat 20 5266 AX Cromvoirt
----------------------	--

Project	VUG.C5S.ECO1
Rapportnummer	13073462
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	29 juli 2014

Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	

Kwaliteitscontrole	Ing. A.A. van Grinsven
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeksllocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Ligging van de onderzoekslocatie	2
2.2	Huidig gebruik onderzoekslocatie en voorgenomen plannen/ingrepen	2
2.3	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
4.1	Flora- en faunawet.....	8
4.2	Gebiedsbescherming.....	11
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	12
5.1	Vogels.....	12
5.2	Vleermuizen.....	13
5.3	Overige zoogdieren	13
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	14
5.5	Ongewervelden.....	15
5.6	Vaatplanten.....	16
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	17
6.1	Flora- en faunawet.....	17
6.2	Gebiedsbescherming.....	18
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	19

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Caravancentrum Cromvoirt opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Deutersestraat 20 te Cromvoirt in de gemeente Vught.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Het onderzoek heeft betrekking op de in figuur 1 aangegeven deellocaties A, B en C.

Figuur 1. De te onderzoeken deellocaties A, B en C.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de deellocaties planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden of landschapselementen die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd en/of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Groenblauwe mantel.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Vught bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

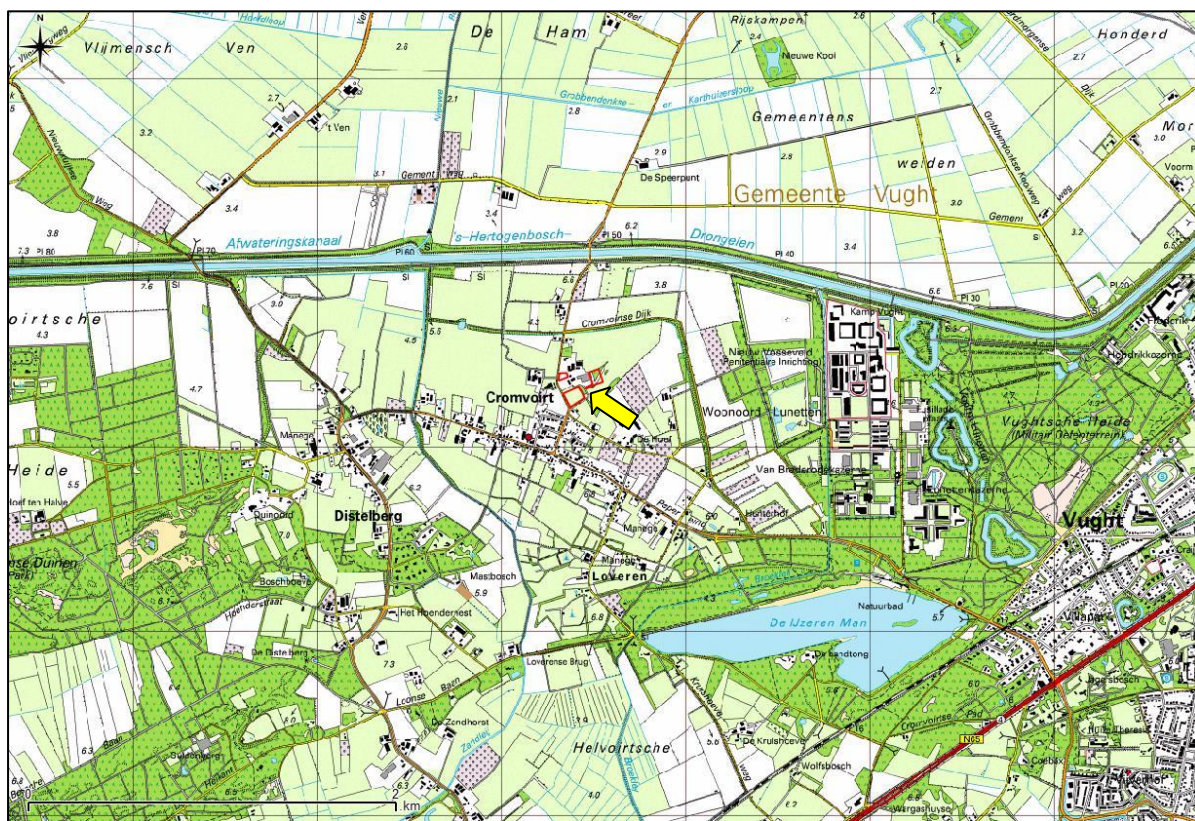
2 GEBIEDSBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk is de topografische ligging van de onderzoekslocatie aangegeven en wordt een beknopte beschrijving gegeven van de huidige situatie van de onderzoekslocatie. Daarnaast wordt aangegeven wat de voorgenomen plannen en ingrepen ten aanzien van de onderzoekslocatie zijn en hoe de onderzoekslocatie is gelegen ten opzichte van beschermde gebieden.

2.1 Ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie, bestaande uit drie deellocaties, is gelegen aan de Deutersestraat 20 direct ten noorden van de kern van Cromvoirt in de gemeente Vught. In figuur 2 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45 C (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de deellocaties X = 144.335, Y = 408.385 (deellocatie A), X = 144.395, Y = 408.275 (deellocatie B) en X = 144.515, Y = 408.380 (deellocatie C).

Figuur 2. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

2.2 Huidig gebruik onderzoekslocatie en voorgenomen plannen/ingrepen

De onderzoekslocatie bestaat uit drie deellocaties. Deellocatie A betreft een verhard terrein dat in gebruik is als buitenstalling voor caravans. Deellocatie B betreft een graslandperceel. Deellocatie C bestaat uit een verhard gedeelte met enkele caravans en opslag van materialen, een onverhard terreindeel dat wordt omheind met een hekwerk evenals een kleinschalig bosperceel. Daarnaast bevinden zich op deellocatie C een opvang van hemelwater met een natuurlijk karakter (inclusief riet- en onderwatervegetatie), een gedeelte van een houtwal (onder andere bestaande uit hazelaar, lijsterbes en

zomereik) en een klein gedeelte van een grasland met een klein bosschage van onder andere hazelnoot, lijsterbes en zomereik. In figuur 3 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 15 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

De initiatiefnemer is voornemens om het huidige caravancentrum uit te breiden. Daarnaast zullen er enkele ruime woonpercelen met vrijstaande woningen worden gerealiseerd. In figuur 16 is de beoogde situatie op tekening weergegeven. Ten behoeve van de voorgenomen plannen zal de buitenstalling op deellocatie A worden verwijderd en zal het grasland op deellocatie B worden omgezet naar bouwgrond en tuin. Daarnaast zal op deellocatie C een groot deel van het kleinschalige bosperceel, een deel van de houtwal en een kleine bosschage worden gekapt. Verder zal de opvang van hemelwater met een natuurlijk karakter deels worden gedempt en aan de noordzijde worden uitgebreid.

Figuur 3. Luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving.

Figuur 4. Deellocatie A van de Deutersestr.

Figuur 5. Oostzijde deellocatie A.

Figuur 6. Noordgrens deellocatie A.

Figuur 7. Deellocatie B in westelijke richting.

Figuur 8. Zuidzijde van deellocatie B.

Figuur 9. Oostzijde van deellocatie B.

Figuur 10. Westgrens deellocatie C.

Figuur 11. Zuidgrens deellocatie C.

Figuur 12. Locatie aan te bouwen loods en uit te breiden open caravanterrein.

Figuur 13. Deels te kappen bosschage.

Figuur 14. Deels te dempen wateropvang.

Figuur 15. Te kappen bomen op het zuidoostelijke gedeelte van deellocatie C.

Figuur 16. Beoogde situatie (bron: Compositie 5 stedenbouw).

2.3 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De meest nabijgelegen grens van een Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 600 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie. Het betreft in dit geval een gedeelte van het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen, dat deel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Vlijmensven, Moerputten & Bossche Broek. Daarnaast bevindt zich op circa 1,6 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie de oostgrens van het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van de EHS. De grens van het meest nabijgelegen EHS-onderdeel bevindt zich circa 200 meter ten noorden en circa 430 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. Het betreft de houtwal langs de Cromvoirtsedijk. In figuur 17 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de EHS weergegeven.

Groenblauwe mantel

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de Groenblauwe mantel. In figuur 18 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Groenblauwe mantel weergegeven.

Figuur 17. Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de EHS (licht groen).

Figuur 18. Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Groenblauwe mantel (licht blauw).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 18 juli 2014. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten	
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol	
Tabel 2 overige beschermde soorten	
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren, maretak	

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5	Nesten jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied. Het kerngebied groenblauw wordt ommanteld om kernen te versterken en te verbinden. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Binnen de groenblauwe mantel zijn ook de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Het beleid binnen de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten de EHS. Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen, zoals het wijstverschijnsel op de Peelrandbreuk in Oost Brabant, in de beekdalen en op de overgangen van zand/veen naar klei in de zogenaamde Naad van Brabant. De groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “ja-mitsbenadering”. De groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden en verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstorend effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.1 Vogels

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

De bomen binnen deellocatie C vormen een geschikte nestlocaties voor een soort als sperwer, ransuil en buizerd. De aanwezige bomen zijn dan ook gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van broedvogels; deze zijn niet aangetroffen. De aanwezige bomen beschikken tevens niet over boomholtes waar een soort als de steenuil gebruik van kan maken. Op het terrein van het caravancentrum, niet behorende tot deellocatie A, B of C, is wel een steenuilenkast aanwezig. Volgens de eigenaar heeft hier in het verleden een steenuilenpaar gebroed, echter was dit in 2014 niet het geval. Deze soort kan wel ergens anders in de directe omgeving hebben gebroed. Hierdoor zijn de deellocaties naar verwachting gelegen binnen het leefgebied van de steenuil. Alleen de deellocaties B en C beschikken over geschikte foerageermogelijkheden voor de steenuil. Daarbij zullen steenuilen voornamelijk foerageren op en rond het boeren erf ten noorden van het caravancentrum. Gezien de hoeveelheid geschikt foerageergebied direct grenzend aan de deellocaties en ervan uitgaande dat de tuinen van de vrijstaande nieuwbouwwoningen, op basis van de situatieschets in figuur 16, steenuilvriendelijk worden ingericht met onder andere een vijver met natuurlijke oevers en gazon met hoogstamfruitbomen, is het niet te verwachten dat in de omgeving broedende steenuilen zullen worden verstoord door de voorgenomen plannen binnen hun leefgebied. Er blijft naar verwachting tevens ruim voldoende foerageerhabitat aanwezig waardoor de steenuilen binnen het huidige territorium kunnen blijven broeden.

Verder zijn geen aanwijzingen die er op duiden dat de deellocaties een (essentiële) functie (kunnen) hebben voor andere vogelsoorten, zoals huismus, waarvan het nest (alsmede het functioneel leefgebied) conform beschermingscategorie 1 t/m 4 jaarrond is beschermd.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

De broedvogels die onder de beschermingscategorie 5 vallen zijn voornamelijk hollenbroeders of het betreffen soorten met relatief grote nesten. De bomen binnen de deellocaties zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes en grote nesten. Deze zijn niet aangetroffen. Mede wegens het ontbreken van bebouwing en holtebomen zijn er binnen de deellocaties geen broedgevallen van soorten uit beschermingscategorie 5 te verwachten. Daarbij is er in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar broedbiotoop aanwezig. Indien van toepassing was er ook geen sprake geweest van bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van categorie 5-soorten binnen de deellocaties een jaarrond beschermde status hadden moeten hebben.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

Door de aanwezigheid van bomen, struiken en riet zijn er met name binnen deellocatie C geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, heggemus, winterkoning, roodborst, zwartkop, tjiftjaf, fitis, kleine karekiet en houtduif. Daarnaast kan er langs de randen van het grasland een soort als patrijs nestelen en kan er in het grasland een soort als graspieper of gele kwikstaart broeden.

5.2 Vleermuizen

Uit het “Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant” (Twisk & Limpens, 2006) blijkt dat binnen enkele kilometers van de onderzoeklocatie, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en meervleermuis zijn waargenomen. Volgens het cursusdictaat “Vleermuizen en Planologie” (Limpens *et al.*, 2010) is het onderzoeksgebied gelegen in een deel van Nederland waar tevens de vleermuissoorten gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Brandt's vleermuis en baardvleermuis kunnen voorkomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoeklocatie

In de aanwezige bomen zijn geen potentiële verblijfplaatsen als holtes, spleten en los hangend schors aangetroffen. Het plangebied is verder geheel onbebouwd. Hierdoor kan worden uitgesloten dat binnen het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoeklocatie

De woonboerderij op het terrein van het caravancentrum, niet behorende tot de onderzoeklocatie, is in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep, geen verstoring door de ontwikkelingen op de deellocaties. Omdat de loods (showroom) waartegen aan wordt gebouwd niet over potentiële verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen beschikt, is ook hier geen sprake van mogelijk verstoring ten aanzien van vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoeklocatie zal, met name deellocatie A en C, gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk gewone grootoorvleermuis om te foerageren. Gezien het aanbod aan foerageermogelijkheden in de directe omgeving en de toekomstige foerageermogelijkheden, in de te realiseren tuinen, voor met name gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis, zullen de voorgenomen plannen geen verstoring van essentieel foerageerhabitat vormen. Daarnaast zal er ook geen verlichting worden gericht op de te behouden bomen langs de deellocaties.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de deellocaties worden geen vliegroutes verstoord, aangezien er geen sprake is van het onderbreken van lijnvormige elementen in het landschap. Daarbij loopt de houtwal langs deellocatie C niet door richting andere lijnvormige elementen, zoals de Cromvoirtsedijk, en wordt er geen verlichting gericht op de te behouden bomen langs de deellocaties. Verstoring van vliegroutes is niet aan de orde.

5.3 Overige zoogdieren

Licht beschermde soorten

De onderzoeklocatie, met name deellocatie C, vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, haas, egel, mol, vos en rosse woelmuis. Tijdens het veldbezoek zijn binnen of nabij de deellocaties geen holen van bijvoorbeeld konijn en vos aangetroffen. Onder het struweel kan zich wel een soort als egel verschuilen. Bij het verwijderen van de vegetatie kan een dergelijke algemene soort dan ook mogelijk worden verstoord.

Streng beschermde soorten

De onderzoeklocatie vormt samen met de bebouwing in de directe omgeving geschikt habitat voor de steenmarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. De bebouwing in de directe omgeving, met name schuren en dergelijke, bieden dergelijke verblijfplaatsen. De onderzoeklocatie, met name deellocatie C, zou dan ook als onderdeel van het foerageergebied kunnen dienen. Aangezien de steenmarter vooralsnog niet veelvuldig in de omgeving van Cromvoirt voorkomt en er ook voldoende foerageergebied aanwezig blijft, zal een eventueel aanwezige steenmarter geen verstoring ondervinden van de voorgenomen plannen.

De bomen op de onderzoekslocatie vormen geschikte nestlocaties voor de eekhoorn. De bomen op de onderzoekslocatie konden door relatief open takkenstructuur goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van eekhoorn voor nu kan worden uitgesloten.

Dassen komen volgens de gegevens van de dassenwerkgroep Noord-Brabant en de gemeente Vught voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Het kleinschalige bosperceel op deellocatie C vormt een geschikte burchtlocatie voor de das. Tijdens het veldbezoek zijn binnen de deellocaties en de directe omgeving geen dassenburchten, loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het intensief gebruik van de deellocaties door de das. Mede gezien de geringe hoeveelheid grasland binnen de deellocaties in vergelijking met de directe omgeving, zal er geen essentieel foerageerhabitat van eventueel in de omgeving verblijvende dassen verloren gaan. Verstoring ten aanzien van de das door de voorgenomen plannen met als gevolg dat de burchten in de omgeving qua ligging ongeschikt worden, is niet aan de orde.

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en/of op basis van de algemene verspreidingsgegevens kan het voorkomen van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 51, 2013) is binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de levendbarende hagedis waargenomen. De levendbarende leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of heide met vennen en in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten. De deellocaties A en B beschikken zeker niet over dergelijk habitat voor de levendbarende hagedis. Op deellocatie C is wel ruigte aanwezig, maar het is niet structuurrijk met geschikte zonplaatsen. De oevers van de wateropvang zijn volledig begroeid met riet, waardoor deze hellingen niet geschikt zijn voor de levendbarende hagedis. De waarnemingen van de levendbarende hagedis, hebben naar alle waarschijnlijkheid dan ook betrekking op de natuurlijke bermen van het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen, het natuurgebied de Vughtse heide en het oostelijke deel van de Loons en Drunense Duinen. Daarnaast zijn er tijdens het velbezoek, onder gunstige weersomstandigheden (zonnige ochtend), ook geen waarnemingen gedaan van levendbarende hagedissen op en nabij de onderzoeklocatie. Het is dan ook met voldoende zekerheid uit te sluiten dat er door de voorgenomen plannen essentieel leefgebied van reptielen verloren gaat.

Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 51, 2013) komen binnen enkele kilometers van het onderzoeksgebied de volgende soorten amfibieën voor: bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad.

Oppervlaktewateren zoals de geïsoleerde hemelwateropvang (met het uiterlijk van een natuurlijke sloot) is in principe geschikt als voortplantingswater voor bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander en kamsalamander. Daarnaast vormen de aanwezi-

ge bosschages geschikt landhabitat voor onder andere de winterperiode. Tijdens het veldbezoek zijn in dit oppervlakte water tientallen bastaardkikkers waargenomen. Deze zullen zich hier voortplanten en mogelijk ook op de bodem overwinteren. Het is echter ook mogelijk dat een deel zal overwinteren in het naast gelegen kleinschalige bosperceel. Naast de bastaardkikker zullen zich in dit smalle oppervlaktewater naar verwachting, hetzij in mindere mate, ook algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander voortplanten. Deze algemene soorten zullen dan deels overwinteren in het naastgelegen bosje. Daarbij is het eveneens niet uit te sluiten dat dit oppervlakte water als voortplantingswater dient voor de streng beschermde kamsalamander en Alpenwatersalamander. Indien dit het geval is, zal deze mogelijk eveneens in het kleinschalige bosperceel overwinteren.

Volgens de eigenaar is er geen sprake van de aanwezigheid van salamanders in het betreffende oppervlakte water. Echter kan Econsultancy op basis van ecologische gronden, op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van een gedegen inventarisatie niet beargumenteren dat er inderdaad geen sprake is van de aanwezigheid van streng beschermde amfibieën. En ondanks dat een deel van dit oppervlakte water gehandhaafd blijft en het naar verwachting in noordelijk richting wordt uitgebreid is het mogelijk dat er door de voorgenomen ingrepen sprake is van een essentiële verstoring ten aanzien van bijvoorbeeld het voortplantingswater en landhabitat van mogelijke een lokale populatie van de kamsalamander en/of Alpenwatersalamander.

Vissen

De eigenaar heeft aangegeven dat er in het verleden wel eens vissen zijn uitgezet, maar dat deze het over het algemeen niet overleven. Het is dus echter mogelijk dat er enkele algemene soorten, via een onnatuurlijke wijze, in het betreffende oppervlaktewater aanwezig zijn. Echter, gezien de dichte onderwatervegetatie en de hoeveelheid bastaardkikker, is het niet te verwachten dat er een hoge dichtheid aan vis aanwezig is. Omdat dit oppervlaktewater een geïsoleerde ligging heeft, is het nagenoeg uit te sluiten dat hier beschermde soorten als kleine en grote modderkruiper aanwezig zijn. Er zal dan ook geen sprake zijn van aantasting van het leefgebied van een streng beschermde vissoort.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er is een aantal bepalende factoren voor een libellenhabitat. De belangrijkste daarvan is de aanwezigheid van stilstaand of stromend water. Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Voor de beschermde soorten geldt dat het habitat bestaat uit stromend water (beken of rivieren) en meren en plassen, veelal in veengebieden. Ook de aanwezigheid van vegetatie is een bepalende factor. Een typisch voorbeeld is de combinatie van de groene glazenmaker (tabel 3 Flora- en Faunawet) en de aanwezigheid van de waterplant krabbenscheer. De vegetatie boven water kan dienen als uitkijkpost en ontwikkeling van de larven en de vegetatie in de omgeving wordt gebruikt als foerageergebied voor volwassen libellen. Gelet op het aanwezige habitat op de onderzoekslocatie en de habitateisen van beschermde soorten, is het niet te verwachten dat er beschermde libellensoorten van de onderzoekslocatie gebruik maken. De aanwezige oppervlaktewateren vormen wel geschikt voortplantingswater voor algemene soorten als variabele waterjuffer, lantaarntje, watersnuffel, plat-buik, paardenbijter, viervlek en gewone oeverlibel.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde dagvlindersoort. Wegens het ontbreken van de waardplant

grote pimpernel is ook het strikt beschermde pimpernelblauwtje (geherintroduceerde populatie in de nabijgelegen Moerputten) niet in op de onderzoekslocatie te verwachten. Tevens is deze beschermde dagvlinder tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

Overige ongewervelden

Overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten op de onderzoeklocaties of binnen enkele meters hiervan aangetroffen. Aangezien het veldbezoek binnen het bloeiseizoen heeft plaatsgebonden en de locaties wegens het beperkte oppervlak zeer overzichtelijk zijn, is het op basis van dit veldbezoek met voldoende zekerheid uit te sluiten dat zich binnen de onderzoekslocatie beschermde planten bevinden. Daarbij geven de aanwezige planten soorten als grote brandnetel en boerenwormkruid aan dat de bodem voedselrijk en zuur is. In dergelijke vegetaties zijn ook geen streng beschermde soorten te verwachten.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden of kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en overige natuurwetgeving en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtrajec noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen en ontheffingen.

6.1 Flora- en faunawet

Steenuil

Aangezien het potentiële leefgebied niet essentieel wordt aangetast en in de toekomstige situatie wellicht meer geschikt foerageergebied voor steenuil terugkomt, is hier geen sprake van een potentiële overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van de steenuil en is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

Overige broedvogels

Voor de mogelijk aanwezige overige broedvogels geldt in dit geval dat, indien het verwijderen van het groen (bomen, struiken, riet etc.) buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden ten aanzien van de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Eekhoorn

De eekhoorn is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet; de nesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. In de winterperiode maakt de eekhoorn meerdere nesten en is de eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven. Ondanks dat er momenteel geen eekhoornnesten zijn aangetroffen wordt geadviseerd om de te kappen bomen voor aanvang van de kap te controleren op nieuwe eekhoornnesten. Bij aanwezigheid van bewoonde nesten dient de kap van de betreffende boom of bomen te worden uitgesteld, totdat de eekhoorns uit zichzelf het nest hebben verlaten.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor de mogelijk binnen het onderzoeksgebied aanwezige algemeen voorkomende soorten, zoals egel en konijn, geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Indien een soort als egel niet uit zich zelf het werkterrein verlaat, dient deze zorgvuldig te worden verplaatst naar vergelijkbaar habitat buiten het werkterrein.

Amfibieën

Voor de mogelijk aanwezige algemene amfibieën (bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander) geldt, evenals bij de algemene grondgebonden zoogdieren, een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht is echter ook

hier van kracht. In overleg met de betrokken partijen (o.a. de initiatiefnemer en de gemeente) dient te worden bepaald in hoeverre, maatschappelijk gezien, onder andere de tientallen bastaardkikkers dienen te worden afgevangen middels amfibieëschermen en afvangemmers.

Vanwege het niet met voldoende ecologische onderbouwing kunnen uitsluiten van de aanwezigheid van een streng beschermde soort als de kamsalamander en de Alpenwatersalamander binnen deellocatie C (zowel voortplantingswater als landhabitat), wordt geadviseerd om hieromtrent toch aanvullend onderzoek uit te voeren in het voorjaar van 2015. Op basis van dit onderzoek kan met voldoende juridische zekerheid worden bepaald of er bij de uitvoering sprake is van een overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van de kamsalamander en/of de Alpenwatersalamander, en in hoeverre het aanvragen van een ontheffing en het treffen van maatregelen noodzakelijk is.

Overige soortgroepen

Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat / verblijfsindicaties en/of op basis van verspreidingsgegevens en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van het Natura 2000-gebied “Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek” en “Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen”. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn, gezien de afstand van circa 600 meter en 1,6 kilometer tot de dichtstbijzijnde grens van de Natura 2000-gebieden, de aard van de plannen/ingrepen en het gelijk van de omgevingscondities ten op zichte van de betreffende Natura 2000-gebieden, niet te verwachten. Econsultancy acht vervolgonderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet niet noodzakelijk. Het is echter het bevoegd gezag die over de noodzaak van vervolgonderzoek oordeelt.

Ecologische Hoofdstructuur

Initiatiefnemers van ingrepen binnen de invloedssfeer van de EHS dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De onderzoekslocatie is op circa 200 meter afstand van het dichtstbijzijnde onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur gelegen. Daarbij zullen de omgevingscondities ten opzichte van de huidige situatie in principe niet veranderen. De EHS zal derhalve niet worden aangetast door de plannen op de onderzoekslocatie.

Groenblauwe mantel

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de Groenblauwe mantel van de provincie Noord-Brabant. Voor de Groenblauwe mantel geldt de “ja-mitsbenadering”. Er is geen sprake van stedelijke ontwikkeling of ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw. Econsultancy ziet met betrekking tot de Groenblauwe mantel geen bezwaren in de uitvoering van de voorgenomen relatief kleinschalige plannen. Het is echter het bevoegd gezag die hierover oordeelt.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Caravancentrum Cromvoirt een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Deutersestraat 20 te Cromvoirt in de gemeente Vught.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden of landschapselementen die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd en/of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Groenblauwe mantel.

De initiatiefnemer is voornemens om het huidige caravancentrum uit te breiden. Daarnaast zullen er enkele ruime woonpercelen met vrijstaande woningen worden gerealiseerd. Ten behoeve van de voorgenomen plannen zal de buitenstalling op deellocatie A worden verwijderd en zal het grasland op deellocatie B worden omgezet naar bouwgrond en tuin. Daarnaast zal op deellocatie C een groot deel van het kleinschalige bosperceel, een deel van de houtwal en een kleine bosschage worden gekapt. Verder zal de opvang van hemelwater met een natuurlijk karakter deels worden gedempt en aan de noordzijde worden uitgebreid.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geslacht habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden (bomen, struiken, riet etc.) buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	potentieel leefgebied steenuil wordt niet essentieel verstoord
Vleermuizen	verblijfplaats	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Overige zoogdieren	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als egel en konijn
	streng beschermd	ja	mogelijk	ja ¹	nee	¹ controle eekhoornesten voor de kap
Amfibieën	algemeen	ja	ja	nee	nee	zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als gewone pad en bruine kikker
	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	onderzoek naar kamsalamander en Alpenwatersalamander om juridische zekerheid te verkrijgen
Reptielen		minimaal	nee	nee	nee	-
Vissen		minimaal	mogelijk	nee	nee	mogelijk uitgezette algemene soorten
Ongewervelde soorten		nee	nee	nee	nee	geen habitat voor beschermde soorten
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	op ± 600 m	nee	nee	nee	het is echter het bevoegd gezag die uiteindelijk hierover oordeelt
EHS	op ± 200 m	nee	nee	nee	
Groenblauwe mantel	ja	nee	nee	nee	

Conclusies

Met betrekking tot het dempen van een deel van het aanwezige oppervlaktewater dient middels aanvullend veldonderzoek, duidelijk te worden of er sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het voortplantingswater en landhabitat van streng beschermde amfibieën als de kamsalamander en de Alpenwatersalamander. Indien van toepassing kunnen middels het aanvragen van een ontheffing en het tijdig treffen van de juiste maatregelen de voorgenomen plannen alsnog worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen overtredingen ten aanzien van broedvogels worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen en wordt ten aanzien van de eekhoorn geadviseerd om voor de kap een controle uit te voeren op nieuwe nesten. Verder is te allen tijde de algemene zorgplicht van kracht.

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de aard van de werkzaamheden is de verwachting dat de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar is. Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen, hetgeen – zie onderhavige quickscan – goed mogelijk is.

Econsultancy voorziet met betrekking tot beschermde gebieden eveneens geen bezwaren in de uitvoering van de voorgenomen plannen. Het is echter het bevoegd gezag die hierover oordeelt.

LITERATUUR

Beersma, P. & W. en A. van den Burg, Steenuilen, Roodbont BV, november 2007.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Dietz C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen 'Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking P.H.C. Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Twisk, P. en Limpens. H. (2006). Een thuis voor een vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdierverseniging VZZ.

INTERNET

www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaards)

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens dagvlinders en libellen)

www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.